

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen ajankohtaiset asiat

**Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon, perustason
ensihoidon osaamisalan tutkinnon perusteiden
luonnosten tilanne ja tutkinnon perusteiden
toimeenpanon edistäminen**

18.9.2017 Oulun seudun ammattiopisto

Aira Rajamäki
Opetusneuvosi
Opetushallitus, AMPA

Ajankohtaista

- Reformin säädösten valmistelutilanne/OKM
- Järjestämislupien tilanne/OKM
- Reformin toimeenpanon edistäminen monin eri tavoin
- AMIS-kiertue käynnistyy: 20.9.2017 (Vaasa), 29.9 (Oulu), 4.10 (Helsinki), 5.10 (Kuopio), 25.10 (Tampere), 31.10 (Turku)
- Tutkintojen perusteiden uudistaminen/OPH – ”tuotantopiikki”
 - Mm. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perusteiden viimeistely käynnissä lausuntojen pohjalta
 - Peruste OPH:n johtokuntaan ja pääjohtajan esittelyyn 23.11.2017?
- Yhteiset tutkinnon osat lausunnolla 5.10.2017 asti

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

Ammatillisten tutkinnon osien keskeinen lausuntopalaute

- Lausuntopyynnössä pyydettiin lausuntoja
 - **Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyydestä**
 - **Tutkinnon osista, niiden nimistä ja osaamisaloista sekä tutkinnon muodostumisesta**
 - **Tutkinnossa vaadittavasta ammattitaidosta, osaamisen arvioinnista ja ammattitaidon osoittamisesta**
- Saatiin 50 lausuntoa, jotka edustavat keskeisiä alan ammattijärjestöjä, liittoja, sosiaali- ja terveysalan eri järjestöjä, mukana myös kolmas sektori sekä alan palvelujen tarjoajia julkiselta ja yksityiseltä sektorilta
- Lausuntopalaute oli varsin kattava ja monipuolinen ja se kohdistui joiltain osin myös sellaisiin reformin säädösten kautta säädettäviin asioihin, joista OPH:lla ei ole perusteiden yhteydessä päätösvaltaa.

Sosiaali- ja terveystieteen perustutkinto

- Tutkinnon peruste voimaan 1.8.2018 alkavassa koulutuksessa
- Tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista (180 osp)
 - Pakolliset ammatilliset tutkinnon osat, 130 osp
 - Valinnaiset tutkinnon osat, 15 osp
- Yhteiset tutkinnon osat (35 osp)
 - Pakolliset tutkinnon osat, 26 osp
 - Valinnaiset tutkinnon osat, 9 osp
- Nimikesuojaus Valviran ohjeiden mukaisesti lähihoitaja-nimikkeellä. Perustason ensihoitaja käyttöön perustason ensihoidon osaamisalassa.

Pakolliset tutkinnon osat ennen osaamisaloja

LÄHIHOITAJALLA

- Kasvun ja osallisuuden edistäminen, 25 osp
- **Hyvinvoinnin** ja toimintakyvyn edistäminen, 30 osp
 - Painotettu osaamisalojen laajuutta osaamispisteissä (40+35 osp).

PERUSTASON ENSIHOITAJALLA

- Terveysten, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, 25 osp
- Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen, 30 osp
 - Painotettu osaamisalojen laajuutta osaamispisteissä (40+35 osp).

Osaamisalat ja nimikkeet

- Kahdeksan osaamisalaa:
 - Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala, lähihoitaja
 - Mielensterveys- ja päihdetyön osaamisala, lähihoitaja
 - Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisala, lähihoitaja
 - Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisala, lähihoitaja
 - Vammaistyön osaamisala, lähihoitaja
 - Jalkojenhoidon osaamisala, lähihoitaja
 - Suunhoidon osaamisala, lähihoitaja
 - Perustason ensihoidon osaamisala, perustason ensihoitaja

Valinnaiset tutkinnon osat, 15 osp

- Mielensterveys ja päihdetyö eri asiakasryhmille
- Jalkojen hoito eri asiakasryhmille
- Toiminnalliset menetelmät eri asiakasryhmille
- Lasten ja nuorten mielensterveystaitojen edistäminen
- Saattohoidossa toimiminen
- Hyvinvointiteknologia toimintakyvyn edistämässä
- Suun hoito eri asiakasryhmille
- Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen
- Näytteenotto ja asiakaspalvelu lähihoitajan työssä
- Immobilisaatiohoidon toteuttaminen
- Perioperatiivisessa hoitotyössä toimiminen
- Monipotilas ja suuronnettomuustilanteissa toimiminen

Mukauttaminen erityisessä tuessa (L 531/2017, 64 § ja ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista **poikkeaminen** (66 §)

- **Työn alla** em. säännösten huomioon ottaminen tutkinnon perusteen erillismääräyksessä erityisesti lääkehoitoon ja siihen liittyvään matematiikkaan sekä potilas- ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä ammattitaitovaatimuksissa ja arvioinnissa ei olisi mahdollista.
- Tähän esitetty toiveita ammattijärjestöiltä ja myös sosiaali- ja terveysministeriön edustajien kanssa

Palaute tutkinnon osien työelämälähtöisyydestä

- **Esimerkkejä:** ”Luonnos on kokonaisuudessaan hyvin kattava ja monipuolinen asiakirja.” ”Luonnos on hyvin valmisteltu.” ”Tutkinnon perusteet ovat erittäin työelämälähtöiset ja mielenterveyden osaamisalueita hyvin huomioiva kokonaisuus.” Työelämälähtöisyys on pääosin hyvin huomioitu.” ”Työelämän tarvitsemaa osaamista turvataan siten, että mukauttaminen ja poikkeaminen kielletään lääkehoidon lisäksi myös potilas-/asiakasturvallisuuden edellyttämässä muussa osaamisessa.” Luonnos ei vielä kaikin osin vastaa työelämän vaatimuksia.” ”Tutkinnon perusteet ovat huomattavasti aiempaa työelämälähtöisemmät, mutta jonkin verran vaihtelua on eri tutkinnon osien kesken.” Tutkinnon perusteiden kokonaisuus on oikeansuuntainen ja työelämän tarpeista lähtevä.” THL katsoo, että luonnoksen tutkinnon osat vastaavat tulevaisuuden työelämän tarpeita ja haasteita.” Tutkinnon osat vastaavat hyvin työelämän tarvetta ja ammattitaitovaatimukset ovat työelämälähtöiset.” ”Tutkinnon perusteet ovat työelämälähtöiset ja koostuvat työelämän keskeisistä sisällöistä.” ”Paketti on äärimmäisen kattava ja mielenterveyden- ja päihdetyön osaaminen on laaja.” ”Ovat työelämälähtöiset ja tulevaisuuden tarpeet on huomioitu perusteissa.” ”Opetuksen ja työelämäyhteistyö tiivistyy uusilla perusteilla.” ”Keskeiset osaamisalueet on huomioitu hyvin. Vaadittavan osaamisen tulee tukea SOTE-uudistuksen rakenteita ja ratkaisuja.” ”Tutkinnon perusteiden luonnos vastaa työelämän osaamisvaatimuksia ja niissä on ennakoitu hyvin myös lähitulevaisuuden osaamisvaatimukset.” ”Työelämälähtöisyys näkyy hyvin useimmissa tutkinnon osissa.” Työelämälähtöisyyttä tukee asiakkaan tarpeiden ja osallisuuden huomioiminen.” Jne..

Palaute tutkinnon muodostumisesta, tutkinnon osista, niiden nimistä ja osaamisaloista (1)

- **Esimerkkejä:** ”Pakollisten tutkinnon osien kokonaisuus hyvä ja perusteltu.” ”Pakollisten tutkinnon osien merkitys korostuu.” ”Tutkinnon osat on pääosin rakennettu työelämän toimintakokonaisuuksien mukaisesti.” ”Tutkinnon osien muodostuminen pääosin tarkoituksenmukainen.” ”Osaamisalojen laajuuden lisäämistä kannatetaan.” ”Yhteiset pakolliset tutkinnon osat antavat hyvin mahdollisuuden suuntautua eri aloille ja syventävät osaamisalat motivoivat opiskelijoita haketumaan haluamalleen alalle. Pakolliset antavat vahvan perusosaamisen ja valinnaiset laajentavat osaamista.” Tutkinnon osat ja muodostumisen periaatteet ilmenevät luonnoksessa selkeästi.” ”Osaamisalat on nimetty siten, että ne vastaavat hyvin kunkin osaamisalan sisältöä ja kattavat sosiaali- ja terveysalan tehtäväkentät ja ihmisen elämänkaaren.” ”Pakollisissa tutkinnon osissa huomioitu entistä paremmin elämänkaari.” ”Osaamisalat ovat vaatimuksiltaan eritasoisia.” ”Osaamisalat ovat riittävät.” Tutkinto muodostuu selkeästi ammatillisista tutkinnon osista.” Osaamisalat ovat työelämälähtöisiä.” ”Tutkinnon muodostuminen on esitetty selkeästi.” ”Tutkinnon kuvaaminen tutkinnon osittain ja osaamisaloittain on selkeä ja etenemisehdot tulee selkeästi esille.” ”Osaamisen arviointia helpottaa osaamisalojen kaksi pakollista tutkinnon osaa.” ”Osaamisalojen kohdalla voisi tarkistaa valinnaisten tutkinnon osien määrää.” ”Tutkinnon muodostuminen on kuvattu selkeästi ja etenemisehdot selkeyttävät tutkinnon muodostumista.” Jne..

Palaute tutkinnon muodostumisesta, tutkinnon osista, niiden nimistä ja osaamisaloista (2)

- **Esimerkkejä:** ”Tutkinnon osat, niiden nimet ja osaamisalat sekä tutkinnon muodostuminen palvelevat työelämän tarpeita.” Tutkinnon osien nimet yhdenmukaisia, mutta joiltain osin pitkiä.” (Kaaviokuva tutkinnon muodostumisesta.)
- ”Lääkehoidon osaamisen tulee olla riittävä kaikille sektoreille.”
- Kaikin osin ammattitaitovaatimukset eivät ole linjassa arviointikriteereiden kanssa, vaikka nykyiseen verrattuna kuvaus on parempi.
- Käsitteiden yhdenmukaistamistarpeita jonkin verran eri tutkinnon osissa.
- Esitetty joitakin uusia valinnaisia tutkinnon osia.
- Esitetty etenemistä koskevien ehtojen selkeyttämistä.

Palaute tutkinnossa vaadittavasta ammattitaidosta, osaamisen arvioinnista ja ammattitaidon osoittamisesta (Koontitaulukko)

- Perusteiden kuvaustapa on määrätty OPH:ssa perustetyön ohjeissa ja niitä on noudatettava.
- Monin osin myönteistä palautetta osaamisen kuvauksista ammattitaitovaatimuksissa ja kriteereissä, mutta kaivattiin myös selkeyttämistä. Osa otetaan huomioon, osa ei johda korjauksiin.
- Esim. lääkehoitoon liittyvän osaaminen tarkistetaan yhdenmukaiseksi eri osaamisaloissa ja tehdään tarkistuksia mielenterveys- ja päihdeosaamiseen, ergonomiseen osaamiseen ja ravitsemukseen jne..
- Myös hyvinvointiteknologiaan/digitalisaatioon liittyvää osaamista tarkistetaan eri tutkinnon osissa.
- Tarkistetaan elinikäisen oppimisen avaintaidot pakollisissa ja valinnaisissa tutkinnon osissa OPH:n linjauksen mukaan. Otettava huomioon mm. yrittäjyydessä nyt lausunnolla olevat yhteiset tutkinnon osat.

Perustason ensihoidon osaamisala

- pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat

- **Kokeilun tulos näkyy myönteisesti** perusteen luonnoksessa - palaute pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista varsin myönteinen myös työelämän tahoilta-tutkinnon osat tuottavat hyvän jatkumon osaamisen kasvuun.
- Ensihoitoon intranasaalinen? Hälytysajo? Akuuttihoidon osaamisen vahvistaminen?
- Immobilisaatiohoidon toteuttaminen (valinnainen tutkinnon osa) - palaute tasoerojen tarkistamisesta suhteessa ammattitutkintotasoon – tässä otettava huomioon **työelämästä saatu positiivinen palaute ja kokeilun tavoite** (oli nostaa immobilisaatiohoidon osaamista myös perustutkintotasolla ja sitä kautta työelämässä).
- Otettava jatkossa huomion perustutkinnossa **5-portainen arviointiasteikko**.
- **Sama NQF 4 taso pt ja at** tutkintotyyppien tasokuvauksissa.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

